

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. évi december hó 5., 2017. január 31. és március 30. napján tartott nyilvános tárgyalások alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A hűtlen kezelés büntette miatt az I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2013. november 13. napján kelt 14.B.80/2007/129. számú ítéletét az I. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja, e vádlott cselekményét a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerinti folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntettének minősíti. A felfüggesztés próbaidejének tartamát 1 (egy) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a III. rendű és az V. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja.

Az I. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma: ..., a III. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma: ... és az V. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma: ...

A megismételt másodfokú eljárás során felmerült 133.740,- (százharmincháromezer-hétszáznegyven) forint bünygyi költség az államot terheli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Székesfehérvári Törvényszék 14.B.80/2007/129. szám alatt 2013. év november hó 13. napján nyolc vádlottal szemben hirdette ki ítéletét. Az ítéltábla előtt megismételt másodfokú eljárásban érintett vádlottak közül a I. r. vádlottat társtettesként, folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntette [1978. évi IV. törvény 319. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b.) pont] miatt 1 év börtönbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntette kísérletének [1978. évi IV. törvény 319. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b.) pont] vádjá alól őt felmentette. Vele szemben a magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt indult büntető eljárást megszüntette. Végül az I. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

A III. r. vádlottat, valamint az V. r. vádlottat a bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 319. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b.) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett a lefoglalt iratok kiadásáról, valamint a bünygyi költség viseléséről.

A Fővárosi Törvényszék a III/4. pontban szereplő cselekménnyel vádolt a IV. r., az I. r., a III. r. és az V. r. vádlottat a hűtlen kezelés büntettének vádja alól azzal az indoklással mentette fel, hogy a IV. r. vádlott a vagyoni hátrányt (4.636.000,- Ft) előidéző bérleti szerződést utasításra, mégpedig Y. I. r. vádlott utasítására írta alá. A IV. r. vádlottat a gazdasági döntés meghozatalában való részvétel hiányában nem terhelte ezért büntetőjogi felelősség, így a IV. r. vádlott tevékenységéhez bűnsegédlettel vádolt I., III. és V. r. vádlottak sem nyújtottak számára segítséget.

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2014. szeptember hó 22. napján kihirdetett 8.Bf.114/2014/17. számú ítéletével a törvényszék ítéletét annyiban változtatta meg, hogy az I. r. vádlott bűnösségét megállapította folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §]. Egyebekben az I. r., a III. r. és az V. r. vádlott tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A Székesfehérvári Törvényszék ítélete az I. r. vádlott tekintetében 2014. november 17. napján, míg a III. r. és az V. r. vádlott vonatkozásában 2014. szeptember hó 22. napján vált jogerőssé.

A Kúria a 2015. év október hó 13. napján kelt Bfv.III.328/2015/14. számú ítéletével az I. r. terhelt védője, valamint a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség által - az I. r., a III. r., a IV. r. és az V. r. terheltek terhére - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Székesfehérvári Törvényszék 14.B.80/2007/129. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 8.Bf.114/2014/17. számú ítéletét a IV. r. terhelt tekintetében hatályában fenntartotta. A Fővárosi Ítéltábla ítéletét annyiban változtatta meg, hogy az I. r. terhelttel szemben a magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §] miatt indult eljárást megszüntette. Az I. r. terhelt tekintetében egyebekben, továbbá a III. r., illetve az V. r. terheltek tekintetében a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és a Fővárosi Ítéltáblát új eljárásra utasította.

A Kúria határozatának indokolásában kifejtette, hogy a IV. r. terhelt felmentését támadhatatlan, mivel a vagyoni hátrányhoz vezető szerződéses folyamatra nem volt rálátása és ráhatása, a döntések előkészítésében pedig nem vett részt. Az abban való, kizárólag a tulajdonos kifejezett utasítására elvégzett tevékenységért felelősség tehát őt nem terheli. A Kúria határozatában írtak szerint az I. r., a III. r. és az V. r. rendű terhelt bűnsegédi bűnösségének meg nem állapítását a jogerős ítélet kizárólag a IV. r. terhelt - mint tettes - büntetőjogi felelősségének hiányára, az ügyész az e terheltek bűnösségének megállapítására vonatkozó indítványát elsődlegesen a IV. r. terhelt tekintetében elfoglalt ellentétes álláspontjára alapította. A IV. r. terhelt tettesi felelősségéhez kapcsolódóan bűnsegédi felelősség alapján a Kúria sem találta alaposnak az ügyész felülvizsgálati indítványát. Ellenben a IV. r. terhelttől függetlenül, közvetett tettesként alaposnak vélte. Kifejtette, hogy a Kúriának lehetősége van a részesi minőségben felmentett terheltek bűnössége társtetteskénti megállapítása érdekében az ítélet hatályon kívül helyezésére, ha a megállapított tényállás alapján ennek lehetősége felmerül. A társtettesi bűnösség megállapítását I. és a III. r. vádlottak tekintetében látta felvethetőnek, az V. r. terhelt részéről pedig az I. r. és III. r. terhelt tettesi felelősségéhez bűnsegély társulását tartotta vizsgálandónak. Utalt továbbá arra, hogy a jogerősen elítélt II. r. terhelt büntetőjogi felelősségének vizsgálatát e vádlottal szemben a törvényes vád hiánya akadályozta.

A Kúria hatályon kívül helyező határozata az I. r. terhelt esetében érintette - magánokirat-hamisítás kivételével - III/1. és 2. tényállás alatti, egyebekben megalapozottan megállapított, hűtlen kezelést kimerítő cselekményeket is, hiszen a bűnösség megállapítása esetében az I. r. terhelttel szemben a korábbi Btk. 85. § (1) bekezdése szerint egy - halmazati - büntetést kell kiszabni.

A megismételt másodfokú eljárás tárgya nem valamennyi korábban érintett vádlottra és korábban vizsgált cselekményre, hanem mindössze a III/4. pontban szereplő cselekményre, és a IV. r. terhelt kivételével az abban érintett szereplőkre terjedt ki.

Az ítéletábra az e pontban szereplő cselekmény tekintetében a Be. 363. § (2) bekezdés b.) pontja alapján bizonyítás felvételét rendelte el a Kúria iránymutatásainak megfelelően. A lefolytatott bizonyítási eljárás során kihallgatta az érintett vádlottakat, nevezetesen az I. r., a III. r., valamint az V. r. vádlottat. Tanúként hallgatta meg a korábbi ügyben II. r. vádlottként szereplő, de e pontban a vád szerint nem érintett II. r. vádlott, aki a X. Rt. elnök-vezérigazgatója volt a cselekmény elkövetési időpontjában, tovább a VIII. r. vádlottat, végül Y tanút. Ezen túlmenően szakvéleményének kiegészítésére hívta fel a könyvszakértőt.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a Fellebbviteli Főügyészség tárgyaláson megjelent képviselője kifejtette, hogy a Kúria határozata folytán vált szükségessé az eljárás részbeni megismétlésével az elsőfokú ítélet felülvizsgálata. Aláhúzta, hogy amennyiben a szakértő a kiegészítő véleményében kifejtett adójogi következményt korábban feltárta volna, úgy ez a helyzet nem jöhetett volna létre. Kétségtelennek tartotta, hogy maradványértéken megvásárolhatók lettek volna a parkoló órák, azonban ennek az adásvételnek a gazdaságossága vitatható lett volna. Annak nem tulajdonított jelentőséget, hogy a III. r. vádlott hova kísérte el az I. r. vádlottat. Előadta, hogy a X. Rt. a parkoló órák visszavásárlásáig 4 millió 600 ezer forintot fizetett ki a F. Kft.-nek. A szakvélemény alapján azonban a X. Rt. 5 millió forint adózási megtakarítást ért el az általa igénybe vett jogi konstrukció segítségével. Aláhúzta, abban az esetben, amennyiben a X. Rt. korábban vásárolta volna vissza a parkoló órákat, akkor még ennyi kár sem keletkezett volna. A szakértő álláspontja alapján nem tartotta megállapíthatónak a vagyoni hátrány keletkezését, ezért az érintett vádlottak felmentését helyesnek ítélte. Az elmondottak alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Az I. r. vádlott védője a tárgyaláson kifejtette, hogy kár hiányában bűncselekmény nem történt. Aláhúzta, hogy védenca olyan konstrukció kidolgozásában vett részt, amely alapján a X. Rt. már másnap visszavásárolhatta volna az órákat a F. Kft.-től. A II. r. vádlottnak kellett volna korábban, akár egy hónappal az ismételt bérbeadás után élnie a vételi jogával. Nézete szerint adócsalás nem merülhet fel, az adózónak ugyanis nem kötelessége olyan konstrukció alkalmazása, amely alapján több adó fizetésére lenne köteles. Kiemelte, hogy az adóhatóság elévülési időn belül tarthat adóellenőrzést. Ilyen adóellenőrzésre az adóhatóság a közepes méretű cégeknél nagy valószínűséggel kerít sort, amelynek során rendszeresen él az ügyletek átminősítésének lehetőségével. Mivel az ilyen ügylet átminősítésének lehetősége a vizsgált esetben adott volt, ezért kérte, hogy védencét e cselekmény alól a másodfokú bíróság mentse fel. Aláhúzta, hogy védenca jelenleg saját vállalkozásban folytatja tevékenységét, így a jövőben nincs lehetősége vagyoni hátrány okozására. Repülőgép vezető, melynek feltétele a büntetlen előélet. Aláhúzta, hogy további 3 év telt el a korábbi jogerős ítélethozatal óta, és cselekmény elkövetése óta ennél is jóval hosszabb az időmúlás, ezért pénzbüntetés kiszabását kérte védencével szemben.

A III. r. vádlott védője aláhúzta, hogy a III/4. pontban írt tényállás nem tartalmazza, hogy a III. r. vádlott magatartásával milyen bűncselekményt valósított meg. Védenca büntetőjogi felelőssége a tényállásban írtak alapján nem állapítható meg, ezért felmentő rendelkezés hozatalára tett indítványt.

Az V. r. vádlott védője a másodfokú tárgyaláson kifejtette, a vádirat szerint az I., III. és IV. rendű vádlottak elhatározták a parkoló rendszernek a F. Kft. részére történő értékesítését, majd annak a B.

Kft.-n keresztül történő bérbeadását a D. Kft. számára. Az V. rendű vádlottnak pusztán annyi szerepe volt az ügyben, hogy valóban kapott egy megkeresést a II. és a IV. rendű vádlottól, melyben tájékoztatást kértek tőle az ügyben. Erre a megkeresésre az V. rendű vádlott a legjobb tudása szerint válaszolt. Válaszában - szemben a vádirati tényállással - nem könyveléstechnikai okokra hivatkozott, hanem azt a jogi véleményét fejtette ki, mely szerint bérleti jogviszony esetében a maradványérték nem értelmezhető. Ezért úgy látta, hogy az opciós szerződés alapján a E. Kft. által készített adásvételi szerződés érvénytelen. Aláhúzta, a bizonyítási eljárás során nem sikerült bizonyítékot beszerezni arra, hogy az I., III. r. vádlott bevonta, beavatta volna az V. rendű vádlottat, aki a II. rendű vádlott megkeresésére úgy nyilatkozott, hogy maradványértéken a D. Kft. a parkoló órákat könyveléstechnikai okok miatt nem vásárolhatja meg, és harmadik cég bevonását ajánlotta. Valótlannak tartotta azt a vádirati tényállítást, amely szerint az V. rendű vádlott könyveléstechnikai okokra, mint akadályozó körülményre hivatkozott a D. Kft. általi vásárlással szemben. A levél további részében védenca arra utalt, hogy a 12 darab parkoló óra piaci becsült áron vásárolható meg. A periratok szerint a piaci becsült ár a sokszorosa volt annak az összegnek, amelyért az E. Kft. felajánlotta a parkoló órákat eladásra. Az V. rendű vádlott véleménye bár polgári jogi szempontból vitatható, az adózási következmények tekintetében nem tekinthető adatainak. Ha ugyanis egy hároméves bérleti konstrukciót követően a bérbeadó a bérlet tárgyát a valós piaci érték töredékéért eladja a bérlőnek, az adóhatóság jogosult az ügylet átminősítésére, mégpedig a jogviszony tartalmának megfelelően részletfizetéses adásvétellé. Ez pedig azzal a következménnyel járt volna a D. Kft.-re nézve, hogy a 36 hónapon keresztül költségként elszámolt bérleti díjnak a társasági adóalapot csökkentő hatását nem lehet elvitatni, ami alapján az adóhatóság 3 évre visszamenőleg megállapíthatta volna a társasági adóhiányt annak vonzataival együtt. Az V. rendű vádlott levelében valójában erre a hátrányos következményre utalt, amikor azt javasolja, hogy első lépésben ne a D. Kft. vegye meg az általa korábban bérelt parkoló órákat. Az V. r. vádlott megkeresésre adott olyan tartalmú választ, amely szerint bérleti szerződés esetén, a maradványértéken történő vásárlás nem értelmezhető, így a bérleti szerződés érvénytelen. Semmilyen jogi eljárás nem folyt le az V. rendű vádlott által írt jogi vélemény megalapozottságára nézve. Határozott álláspontja szerint nem lehet arra bűncselekmény tényállását alapítani, ha valaki jogi képesítés nélkül egy tájékoztató levélben téves jogi álláspontra helyezkedik. Védenca véleménye ez volt, még abban az esetben is, ha esetleg mások erről a jogkérdésről máshogy vélekednek.

A kifejtettek alapján kérte az elsőfokú felmentő ítélet helybenhagyását.

A másodfokú bíróság a felvett bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a III/4. pontban írt cselekmény tekintetében a Be. 352. § (1) bekezdésének a.) pontjára figyelemmel az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette.

Jóllehet az opciós szerződés értelmében a D. Kft. jogosult volt maradvány értéken a parkoló órák megvásárlására, ez a jogi konstrukció egy esetleges későbbi adóvizsgálati eljárás esetén a bérleti szerződés adásvételivé minősítésének lehetőségét hordozta magában, ugyanis az adóhatóságnak minden adata rendelkezésre állt az ügylet tartalma szerinti átminősítéséhez. Egy adóhatósági ellenőrzés következtében az említett szerződés adásvételiként történő értelmezése esetén minimálisan 8.120.746 forint lett volna a fizetendő adók összege. Ugyanakkor az ügylet adásvétellé minősítése esetén megnyílt volna a lehetősége az eszköz állományba vételének, ami 2003-2010 között 3.006.813 forint értékcsökkenést jelentett volna. Ez az értékcsökkenés adóalap csökkentő költséget jelentett volna a cég számára. Minimálisan tehát 8.120.746 forint állt szemben 3.006.813 forint társasági adózási előnnyel, melynek a perbeli ügyletre nézve vetített hatása 5.113.933 adózási megtakarítást jelentett.

A X. Rt. vezetősége az V. r. vádlott tájékoztatása alapján bár számszerű levezetés nélkül, de értesült az adóhatósági vizsgálat esetén várható kockázatokról, ezért a társaság igazgatósága úgy határozott, hogy a parkoló órákat a X. Rt.-n kívül álló cég vásárolja meg az opciós vételárért, melynek előkészítése érdekében kereste fel az I. r. és a III. r. vádlott az E. Kft. ügyvezetőjét, Y.-t.

A III. r. vádlott a parkoló órák megvásárlása kapcsán keletkezett szerződések előkészítésében, megkötésében, az ezzel kapcsolatos stratégia kialakításában nem vett részt. Noha elkísérte az I. r. vádlottat az E. Kft. ügyvezetőjével folytatott tárgyalásra, abban érdemben nem működött közre. (A III.r. vádlott vallomása)

A X. Rt. vezér-igazgatójának, a II. r. vádlott elhatározása, és utasítása alapján a D. Kft. helyett a VIII. r. vádlott által vezetett F. Kft. vásárolta meg 2003. év szeptember hó 17. napján az opciós szerződésben írt 430.000 forint+Áfa áron a parkoló óra automatákat az E. Kft.-től, majd azokat a B. Kft. kezelésébe adta (a kezelői jog átadásáról írásos dokumentumot nem sikerül fellelni). A B. Kft. végezte a X. Rt. könyvelését, előbbi cég 85%-ban a X. Rt. cégcsoportjának tulajdonában állt. (I. r., II.r és VIII. r. vádlottak vallomása)

A X. Rt. a F. Kft.-vel kötött opciós szerződéssel biztosította magát arról, hogy az órák a cégcsoporton belül maradnak.

A D. Kft. 2003. szeptember 17-től 2004. március 17-ig az automaták visszavásárlásáig hat hónapi bérleti díj címén, vád tárgyává tett 4.636.000 forintot fizetett ki a parkoló órák kezelési jogát gyakorló B. Kft. részére. (Bérleti díj kifizetéséről szóló irat a nyomozati iratok 2. kötetének 575. oldala)

Az I. r. vádlott az E. Kft. és a F. Kft. között kötött adásvételi szerződés, majd a D. Kft. és a F. Kft. között kötött bérleti szerződés megkötésének időpontjában már nem volt ügyvezetője a D. Kft.-nek, az ügyvezetői tisztség 2003. március 17-től a IV. r. vádlotthoz került.

A X. Rt. számára egy esetleges adóhatósági vizsgálat következtében 5.113.933 forintot kitevő adózási következmény hatása hátrányosabb lett volna, mint a D. Kft. által bérleti díj címén 4.636.000 forint kifizetése a B. Kft. részére. Ezen túlmenően X. Rt.-t amiatt sem érte vagyoni hátrány, mivel a szintén tulajdonában álló D. Kft. által kifizetett bérleti díj a cégcsoporton belül maradt, hiszen a X. Rt. többségi tulajdonosi jogot gyakorolt a B. Kft.-ben is.

A tényállás fenti kiegészítése a vádlottak vallomásán, mindenek előtt az I. r. és az azzal lényegében egyező az V. r. vádlott előadásán, illetve nyilatkozatán alapult. A másodfokú bíróság figyelemmel volt továbbá a tanúként kihallgatott II. rendű vádlott vallomására, valamint az igazságügyi könyvszakértő kiegészítő véleményében írtakra.

A cselekménnyel már eredetileg sem vádolt II. r. vádlott a megismételt másodfokú eljárásban maga ismerte el, hogy a X. Rt. az opciós joggal amiatt nem azonnal élt, mivel az ilyen jog azonnali gyakorlása az adóhatóságnak szemet szúrhatott volna. Az opciós jog alapján hónapokkal később történt adásvételi szerződés megkötése tehát a II. r. vádlott tanúvallomása szerint sem az I., III. és V. r. vádlott elhatározásán múlt, így büntető jogi felelősség már emiatt sem terhelte az I., III. és V. r. vádlottat.

Az I. r. vádlott az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában már nem volt tagja a D. Kft.-nek, a III. r. vádlottnak pedig a X. Rt. által meghatározott szerződés kötési folyamatra nem volt

ráhatása, hiszen döntés hozatali jogkörrel a II. r. vádlotton kívül az igazgatósági tanács rendelkezett, melynek az I. r. és a III. r. vádlott nem volt tagja. Az V. r. vádlott szakmai meggyőződése alapján ajánlotta a parkoló órák X. Rt. cégcsoportján kívüli, külső cég részére történő értékesítését egy esetleges későbbi adóhatósági vizsgálat során a X. Rt.-t érő adóhátrány elkerülése érdekében. Ebben az értékesítési folyamatban az V. r. vádlott cége, a B. Kft. átvette a F. Kft.-től a parkoló órák kezelési jogát, melynek következtében a bérleti díj is a X. Rt. többségi tulajdonában álló B. Kft.-hez került. A kifizetett bérleti díj tehát cégcsoporton belül maradt.

A könyvszakértő véleménye alapján rögzíthető, hogy a D. Kft. és az E. Kft. között a parkoló órák bérletére kötött szerződés adásvételre jellemző sajátosságokat hordozott, így adott volt a lehetősége a szerződés átminősítésének, ami 5 millió forintot meghaladó adózási következménnyel járt volna. A könyvszakértő véleményében írtak alapján megállapítható tehát, hogy a X. Rt.-t nem érte vagyoni hátrány amiatt, mivel hat hónapon keresztül a F. Kft. részére bérleti díjat fizetett, ellenkezőleg előnyre tett szert ahhoz képest, amilyen hátrányt szenvedett volna egy esetleges adóvizsgálati eljárást követő kontraktus átminősítés folytán. (A könyvszakértő véleménye a másodfokú bírósági iratok. sorszáma alatt)

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a korábbi eljárás során hozott 8.Bf.114/2014/17. számú határozatában már utalt a D. Kft. könyvelését végző B. ügyvezetőjének, az V. r. vádlottnak a tájékoztatására, mely szerint a D. Kft. anyagi helyzete nem tette lehetővé a parkoló órák piaci áron történő megvásárlását, ezért is javasolta a D. Kft.-nek a parkoló órákkal kapcsolatos tevékenység bérlet formájában történő továbbfolytatását. Ezt követően az I., a III., valamint jelen eljárással nem érintett a VIII. vádlott közreműködésével létrejött szerződés aláírására kapott utasítást a IV. r. vádlott a II. r. vádlottól. A II. r. vádlott nem tartotta a D. Kft. számára hátrányosnak, és vagyoni hátrányt eredményezőnek a szerződést, legalábbis erre kétséget kizáró bizonyítékot nem lehetett feltárni.

A megismételt eljárás során a fent kifejtettek alapján egyik vádlottat sem terheli büntető jogi felelősség az alkalmazott konstrukció miatt részben amiatt, mivel vagyon kezelői kötelezettség megszegése részükről nem volt tetten érhető, másrészt a vagyoni hátrány keletkezése sem volt megállapítható, de a vagyon kezelői kötelezettség megszegéséhez történő segítség nyújtásra sem lehetett következtetést levonni.

Mivel bűncselekmény nem volt megállapítható az I. r., a III. r., az V. r. vádlottak terhére a III/4. pontban írt cselekménnyel összefüggésben, így az ellenük emelt vád alól történő felmentésükkel a megismételt eljárásban eljáró Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

A III/4. pontban írt cselekmény tekintetében hozott felmentő rendelkezés megváltoztatása szükségtelen volt a megismételt másodfokú eljárásban, mivel a bűncselekmény hiányában történő felmentő rendelkezése helytálló volt már az első fokon eljáró törvényszéknek is. Ami a cselekmény minősítését illeti, az e pontban írt magatartás önálló minősítésének, ezáltal felmentő rendelkezés meghozatalának az indoka az volt, hogy e cselekmény sértettje önálló gazdasági társaság volt, tehát nem a X. Rt., hanem attól elkülönült gazdasági társaság, mégpedig a D. Kft. Kétségtelen tény, hogy a X. Rt. volt a kizárólagos tulajdonosa a D. Kft.-nek, azonban ez a körülmény a cselekmény önálló minősítésének kérdésében nem bírt jelentőséggel.

Az I. r. vádlott tekintetében a Kúria hatályon kívül helyező végzése érintette a III/1., 2. pontban írt cselekményeket is, ezért a másodfokú bíróság a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapíthatósága mellett a Btk. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel vizsgálta a Btk. időbeli hatályának kérdését. Előbbi (III/1., 2. pont) tekintetében már a vádlott és védője sem vitatta az

elsőfokú bíróság bűnösséget megállapító rendelkezését, és a másodfokú bíróság sem látott okot ehhez képest e tényállási pontok olyan gyökeresen eltérő értékelésére, ami e cselekmények miatt is a vádlott felmentésre vezethetett volna. Az időbeli hatály vizsgálatánál pedig összevetette az 1978. évi IV. törvény, valamint a jelenleg hatályos Btk. rendelkezéseit. Ennek alapján az állapítható meg, hogy a középértékes büntetéskiszabás az elkövetéskor hatályos törvény szerint még nem volt hatályos, azonban az igen jelentős időmúlás miatt ennek a középértékes büntetéskiszabásnak a szóban forgó ügyben jelentőség sem tulajdonítható. A feltételes szabadságra bocsátás szabályai ugyanakkor a jelenleg hatályos Btk. szerint lényegesen enyhébbek, továbbá a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésével kapcsolatos rendelkezések is enyhébbek a jelenleg hatályos Btk. szerint. A Btk. 85. § (2) bekezdése szerint a próbaidő tartama egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években vagy években és hónapokban kell meghatározni. Ugyanez a rendelkezés az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 89. § (3) bekezdése szerint a következő: vétség miatt kiszabott szabadságvesztés egy évtől három évig, büntett miatt kiszabott szabadságvesztés két évtől öt évig terjedő próbaidőre függeszthető fel. A próbaidőt években kell meghatározni és a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet.

Az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos Btk. előírásainak összevetése alapján rögzíthető, hogy az elbíráláskor hatályos Btk. mind a próbaidő tartama, mind a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége tekintetében kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaz, ezért a másodfokú bíróság e szabályok szerint minősítette az I. r. vádlott terhére megállapított bűncselekményt, mégpedig a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző (4) bekezdés a.) pontja szerint folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntetettének.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket az I. r. vádlott esetében helyesen és hiánytalanul sorolta fel, azok mindössze a további időmúlással egészítendő ki, hiszen a jogerős határozat megszületése óta több mint kettő év, a cselekmények elkövetése óta pedig 13 év telt el. Ezt az igen jelentős időmúlást értékelte a megismételt eljárásban eljáró másodfokú bíróság az I. r. vádlott javára. Az Alkotmánybíróság 2/2017. (II. 10.) számú határozata értelmében ugyanis az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét.

Az AB határozat [83] 3.5. pontjában az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a büntető ügyben eljáró bíróságnak az ésszerű határidőn belüli elbírálás követelményének megítéléséhez szükséges, alkotmányos szempontok ismeretében lehetősége van arra, hogy a büntetőeljárás elhúzódásából származó sérelmet orvosolja.

[84] Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában már megállapította, hogy a büntetőjog büntetési rendszerében a szankció meghatározásának a joga megoszlik a jogalkotó és a jogalkalmazó között [13/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 85, 91.].

[85] A Btk. rendelkezései alapján a büntetőbíróságok következetes gyakorlata szerint az elhúzódó büntetőeljárások vonatkozásában enyhítő körülménynek számít a büntetéskiszabás során az időmúlás. Ennek az enyhítő körülménynek az értékelése a büntetés mértékének csökkentését eredményezi, ha a terhelt indokolatlanul hosszú ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt. A terhelt így már az eljárás során jogorvoslatban részesülhet az eljárás elhúzódása miatt.

[86] A Kúria Büntető Kollégiuma - szem előtt tartva az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának R (92) 17. számú, a büntetéskiszabás egyöntetűségéről szóló Ajánlását és a több évtizedes bírói gyakorlatot - a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK véleményében

rögzítette a bíróságok által figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. A BK vélemény szerint „[e]nyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el; minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető. Nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt; csökken a nyomatéka, vagy el is enyészhet, ha az időmúlást maga az elkövető idézte elő. Enyhítő körülmény, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás súlya alatt; nagyobb a nyomatéka, ha előzetes fogva tartásban volt, és ilyenkor az előzőnél rövidebb tartam is enyhítőként értékelhető” (56/2007. BKv, III/10. pont).

[87] A bírói gyakorlat tehát enyhítő körülményként veszi figyelembe az időmúlást és a büntetés kiszabása során értékeli. A büntetőeljárás elhúzódása azonban nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az észszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak.

[88] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az elhúzódó büntetőeljárás miatt bekövetkező alaptörvény-ellenesség orvosolható a büntetés kiszabása során. Amennyiben az ítélet indokolásából megállapítható, hogy a bíróság az eljárás elhúzódására tekintettel a terheltet a büntetés kiszabása során valamilyen „kedvezményben részesítette”, vagyis az időmúlásra, az eljárás elhúzódására tekintettel enyhébb büntetést szabott ki, vagy a büntetés helyett intézkedést alkalmazott, akkor a terhelt az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jogának a megsértésére a továbbiakban megalapozottan nem hivatkozhat.

Az AB határozat előbbieken ismertetett érveire figyelemmel a másodfokú bíróság az I. r. vádlott büntetésének enyhítését tartotta indokoltnak, és az egyébként helyes tartamban meghatározott szabadságvesztése próbaidejének tartamát a minimumra, 1 évre enyhítette.

Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a III/4. pontban szereplő cselekmény alóli felmentő rendelkezését az I. r., a III. r. s az V. r. vádlottak tekintetében a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. Az I. r. vádlott tekintetében hozott megváltoztató rendelkezés a Be. 372. § (1) bekezdésén alapul.

A megismételt másodfokú eljárás során az ítélőtábla határozatában rögzítette az I., a III. és az V. r. vádlottak megváltozott személyi azonosító igazolványának számát is.

Mivel a megismételt másodfokú eljárásban a korábbiakhoz képest marasztaló rendelkezés az I., III. és V. r. vádlottakkal szemben nem született, ezért a Be. 339. § (1) bekezdése alapján a megismételt másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú határozat elleni fellebbezés lehetősége a Be. 386. § (1) bekezdés a.), b.) és c.) pontja alapján kizárt.

Budapest, 2017. évi március hó 30. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán

. Halász Etelka

. Németh Nándor

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Székesfehérvári Törvényszék 14.B.80/2017/129. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.318/2015/20. számú ítélete folytán az I. r., a III. r. és az V. r. vádlottak tekintetében 2017. év március hó 30. napján jogerőre emelkedett, és az I. r. vádlott tekintetében a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2017. év március hó 30. napján

. Hrabovszki Zoltán
a tanács elnöke